

споменува, че е жена на царъ Иванъ Асѣня II. Къмъ 1224 г. Иванъ Асѣня II оженилъ незаконната си дъщеря Мария за Мануилъ Комнина (вж. у Златарски, п. с., сс. 333 сл., 337), но този бракъ, изглежда е билъ по-скоро фиктивенъ, защото ако по това време самъ царътъ е билъ едва 29—30 год., ясно е, че той не може да има пълновръстна дъщеря. — Въ свръзка съ битката на 9 мартъ 1230 г. въ текста на G. Asgorolita, ib., p. 42, 9^a трѣбва да се приеме не написътъ *Κολοκονίτζα* (приетъ и отъ Златарски¹, п. с., с. 339), но по-скоро *Κλοκονίτζα*, даденъ въ три ръкописа отъ XIV—XV вв. Името на това селище, изглежда, ще да е станало твърде известно, защото то се споменува и въ една византийска стихотворба отъ XIV в., между нѣколко други български думи: вж. P. Matanga, *Anecdota graeca*, II (Romae 1850) p. 677 v. 64. — За областта Волеронъ (у Златарски, п. с., с. 340) вж. сега обширното изследване на Στ. Π. Κυριακίδης, *Βυζαντιναι μελέται*, II—V (Θεσσαλονίκη 1939), pp. 29—232. — Неприемливо е обяснението на Златарски, п. с., с. 343, че подъ **ЗЕМΛ СРЪБСКЪЖ И ТРѢВАΛИ** въ търновския надписъ и въ житието на св. Петка отъ патриархъ Евтимия трѣбвало да се разбиратъ „сръбскитѣ земи не отъ кралство Сърбия, а около гр. Драчъ“. Съ тѣзи изрази съставителятъ на надписа и Евтимий сж искали изобщо да посочатъ установеното върховенство на българския владѣтель надъ сръбската държава. — Споменатиятъ въ Дубровнишката грамота **ЗАКΩΝ Ο ΚΣΜΕΡΚΙ** не е „законъ за митата“ (Златарски, п. с., с. 352), а законъ за търговията изобщо; изразътъ **ΠΟΚΩΣ ΖΑΚΩΝ' Ο ΚΣΜΕΡΚΙ** трѣбва да се преведе не „споредъ закона за митата“, а „противъ закона...“ — Въ свръзка съ дѣлата на Мануила Комнина (за него вж. у Златарски, п. с., с. 349 сл.) G. Asgorolita, ib., pp. 43, 24—44, 1 разказва: *πρὸς δὲν καὶ ἀπεσκήψε τὴς τῶν πρεσβέρων παρὰ τοῦ βασιλεὺς Ἰωάννου ἀποσταλεῖς, ὡς εἰς σέ καὶ μᾶλλον ἀρμόσει τὸ εἰς Χριστὸν ψαλτῶδούμενον, σὲ τὸν βασιλέα καὶ δεσπότην. . . Α. Μηλιαράκη*, op. c., p. 255, погрѣшно отъждествява споменатия тукъ βασιλεὺς Ἰωάννης съ Иванъ Асѣня II, когато въ сжщностъ съ това име се указва имп. Иванъ III Батаци (ср. G. Asgorolita, ib., pp. 34, 20; 36, 10, 16; 38, 7; 40, 3; 45, 5 passim). За думитѣ σὲ τὸν βασιλέα καὶ δεσπότην A. Heisenberg не е забелязалъ, че сж питатъ изъ църковенъ химнъ и сж били отъждествени още отъ Μηλιαράκη, op. c., p. 255 п. 1. — Лошо тълкувание е дадено отъ Златарски, п. с., с. 354 и бел. 2 на думитѣ отъ писмото на навпактския митрополитъ Иоана (Виз. Вр., III. 1896, с. 292, 30—35): става дума за това, че латинскиятъ цариградски императоръ (ὁ ἀζυμίτης) се назовавалъ βασιλεὺς, че Иванъ Асѣня II сжщо се е назовавалъ въ свои писма (ἐν γράμμασι) βασιλεὺς ὑψηλότατος, а се пренебрегвалъ и не се признавало царското звание на онзи, който „получилъ право на царска властъ отъ своитѣ предци“ (ὁ τὸ δικαίωμα τῆς βασιλείας ἐκ προγόνων λαβών, не „който е получилъ законно основание...“) и справедливо (δικαίως) билъ призванъ (καλούμενος) на нея (εἰς αὐτήν), сиречь билъ позованъ да я земе (не „справедливо се нарича съ нея“!). Въ тѣзи думи, прочее, нѣма никакъвъ намекъ, който би оправдалъ предположението на Златарски, п. с., сс. 355, 360, 366, че самъ никейскиятъ патриархъ, славилъ и величаелъ въ писмата си българския царъ Иванъ Асѣня II за височайши царъ (василевсъ)“ и, след., още въ 1228 г. е имало между тѣхъ нѣкакви преговори. Тогава би трѣбвало да се заключи, че патриархътъ е